

The logo for V&VN, consisting of the letters 'v' and 'n' in a stylized, rounded font. The 'v' is orange and the 'n' is purple, with an ampersand symbol between them.

Beroepsvereniging van zorgprofessionals

Medicatievoorschrijfbevoegdheid, Eindelijk realiteit?!?

Rianne Altena, Beleidsmedewerker V&VN Oncologie

Programma

Medicatievoorschrijfbevoegdheid

- Waarom een wetswijziging?
- Ministeriële Regeling
- Aantekening BIG-register
- Bekwaam is Bevoegd
- Verpleegkundig Specialist

Programma

Bevoegd en dan...

- Het uitschrijven van een recept
- Richtlijn Overdracht Medicatiegegevens
- Geneesmiddelenreclame
- Afspraken op lokaal niveau / met apotheker

Waarom wetswijziging?

- Mogelijk maken taakherschikking in de zorg
- Delegatie van de bevoegdheid medicatie voorschrijven niet mogelijk
- Voorschrijfbevoegdheid wettelijk regelen

- Een beroepsbeoefenaar is alleen bevoegd om voorbehouden handelingen te verrichten binnen het eigen deskundigheidsgebied.
- Deskundigheidsgebied van de verpleegkundige:
  - Het verrichten van handelingen op het gebied van observatie, begeleiding, verpleging en verzorging
  - Het ingevolge opdracht van een beroepsbeoefenaar op het gebied van de individuele gezondheidszorg verrichten van handelingen in aansluiting op diens diagnostische en therapeutische werkzaamheden.

Voorschrijfbevoegdheid

- 2002: Advies RVZ Taakherschikking
- 2007: Nieuwe Geneesmiddelenwet / Wijziging BIG
- 2009: Voorstel Wetswijziging in 2^e Kamer
- 2010: Concept Ministeriële Regeling
- 2011: 2^e Kamer akkoord met Wetswijziging,
Ministeriële regeling definitief
- ..... : Akkoord 1^e Kamer en invoering wijziging

Wetswijziging

- Arts, tandarts of verloskundige stelt diagnose;
- Medische protocollen en standaarden m.b.t. voorschrijven van UR-geneesmiddelen moeten worden gevolgd;
- De verpleegkundige is niet zelfstandig bevoegd en dienen te voldoen aan de voorwaarden zoals beschreven in de Ministeriële regeling. Het betreft hier in eerste instantie 3 groepen verpleegkundigen: Long-, Diabetes- en Oncologieverpleegkundigen

Ministeriële regeling voor Oncologieverpleegkundigen

- **Eisen aan deskundigheid:**
- De verpleegkundige is in het bezit van het getuigschrift waaruit blijkt dat betrokkene met goed gevolg de CZO geaccrediteerde vervolgopleiding tot oncologieverpleegkundige (tenminste 15 maanden en ten minste 34 contactdagen) heeft afgesloten.
- De module farmacotherapie maakt onderdeel uit van de opleiding bestaande uit ten minste 3 contactdagen en 2,5 studiepunten;
- De opleidingscompetenties zijn ontleend aan het landelijke profiel van de betreffende beroepsgroep.
- Een aanstelling als oncologieverpleegkundige (in opleiding) voor ten minste 24 uren per week;

Ministeriële regeling voor Oncologieverpleegkundigen

- Gelimiteerde opsomming geneesmiddelen:
  - 1° diarree: antidiarrhoica;
  - 2° misselijkheid: anti-emetica;
  - 3° angst en/of slaapstoornissen: benzodiazepinen;
  - 4° obstipatie: laxantia;
  - 5° pijn: pijnbestrijding, WHO-ladder stap 1;
  - 6° algemeen: secretieremmers

Wijziging BIG-register

- In BIG-register komt de mogelijkheid om aan te tekenen dat jij als Oncologieverpleegkundige voldoet aan de in de Ministeriele Regeling gestelde voorwaarden en dat jij dus bevoegd bent om bepaalde geneesmiddelen op recept (UR) voor te schrijven in opdracht van de arts.
- De bevoegdheid is dan door een ieder in te zien
- Belangrijk voor de apotheker. Deze kan via BIG-register verifiëren of hij de medicatie ter hand mag stellen (m.a.w. of het recept is ondertekend door een bevoegde Oncologieverpleegkundige)

Bekwaam is Bevoegd

- De Wet BIG stelt dat je zelf verantwoordelijk bent om je bevoegdheid op peil te houden → Bekwaam is Bevoegd
- Dit houdt in dat het essentieel is om je kennis en deskundigheid op het gebied van Farmacotherapie op peil te houden om bevoegd te blijven
- Je deskundigheidsbevordering op het gebied van Farmacotherapie kun je bijhouden middels het Kwaliteitsregister V&V (niet verplicht)

Verpleegkundig Specialist

- Apart wetsvoorstel ingediend
- Voorschrijfsbevoegdheid wordt geregeld via art 36a Wet BIG en een Ministeriële Regeling
- Zelfstandige voorschrijfbevoegdheid
- Limitatie: voorschrijven farmacotherapie binnen eigen specialisme
- Experiment voor 5 jaar

The logo for v&vn, featuring the letters 'v' and 'n' in purple and an ampersand symbol in orange.

Beroepsvereniging van zorgprofessionals

A large photograph of two women smiling. The woman on the left has blonde hair and is wearing a dark top with a striped collar. The woman on the right has short brown hair and is wearing a yellow turtleneck sweater. The background is a blurred indoor setting with other people.

Bevoegd en dan...

Verplichtingen voorschrijvers

- Aantekening in BIG-register of registratie in Register Verpleegkundig Specialismen
- AGB-code aanvragen
  - Afspraken met zorgverzekeraars
- UZI-pas aanvragen
  - Voor elektronisch voorschrijven

Wat is een recept?

Een document waarin door een daartoe bevoegde beroepsbeoefenaar aan een apotheker, een voorschrift wordt gegeven om een geneesmiddel in de aangegeven hoeveelheid, sterkte en wijze van gebruik ter hand te stellen aan een patiënt.

B. Zorgdrager, verpleegkundige

Ziekenhuislaan 123
4567 AA Voorbeelddorp
Telefoon 089 4455667

Datum

R/

Naam geneesmiddel of stofnaam

sterkte

toedieningsvorm

aantal

gebruik

(Elektronische)

Handtekening voorschrijver

B.E. Zoeker
Verenigingsstraat 11
4580 BC Voorbeelddorp

Reden van recepteisen

- Apotheek mag alleen geneesmiddelen afleveren op recept dat is voorgeschreven door bevoegde voorschrijver
- Voorschrijver niet bevoegd betekent ongeldig recept, patiënt krijgt geen geneesmiddel

Recept van verpleegkundige

- Controle voorschrijfbevoegdheid via aantekening in BIG-register
- Oncologieverpleegkundige zelf verantwoordelijk dit door te geven aan BIG-register
- Gespecialiseerde verpleegkundige alleen bevoegd in eigen specialisme, daarom verplicht deskundigheidsgebied (oncologie) te vermelden op recept

Elektronisch voorschrijven

- Inspectie wil dat er met ingang van 1 januari 2012 elektronisch wordt voorgeschreven
- Controle op interacties bij voorschrijven en voorkomt fouten
- Elektronisch voorschrijven geeft niet altijd wettelijk erkend recept. Daarvoor is ondertekening met elektronische handtekening noodzakelijk welke verkregen wordt met UZI-pas

UZI- Zorgverlenerpas

- Zorgverleners waarvan het beroep is geregeld de Wet BIG kunnen een 'UZI-zorgverlenerpas' aanvragen.
- Met een zorgverlenerpas kan de pashouder:
  - aangeven wie hij/zij is - bijvoorbeeld J. Jansen;
  - aangeven wát hij/zij is - bijvoorbeeld huisarts of verpleegkundige;
  - versleutelde informatie verzenden en opslaan;
  - een digitale handtekening zetten.
- Het UZI-register garandeert van de zorgverlenerpashouder:
  - de persoonlijke identiteit;
  - de officiële status ‘zorgverlener’ ;
  - de relatie met de abonnee/werkgever.
- Om een pas aan te kunnen vragen dient u geregistreerd te zijn als abonnee van het UZI-register.

Richtlijnen en protocollen

- De voorschrijvend verpleegkundige moet werken volgens de richtlijnen en protocollen opgesteld door de eigen beroepsgroep
- Voor Oncologieverpleegkundigen zijn dit de richtlijnen die te vinden zijn op www.oncoline.nl
- Afwijken van richtlijnen is alleen mogelijk indien voldoende gemotiveerd en indien dit geen schade toebrengt aan patiënt

Richtlijn Overdracht van Medicatiegegevens

- Voorschrijver moet uitgaan van actueel medicatieoverzicht
- Wijzigingen moeten beschikbaar worden gesteld aan andere zorgverleners
- Overdragen en opvragen gegevens alleen met toestemming patiënt

Richtlijn Overdracht van Medicatiegegevens

- Vraag patiënt of er wijzigingen zijn geweest
- Vraag zo nodig bij apotheek actueel medicatieoverzicht
- Wees alert op diverse behandelaren (huisarts, specialisten)
- Vraag naar gebruik zelfzorgmiddelen

Toestemming patiënt

- Overdragen en opvragen bij apotheek gegevens alleen met toestemming patiënt
- Patiënt kan bezwaar maken ivm privacy
- Bij bezwaar patiënt wijzen op gevaar van onvolledig dossier

Geneesmiddelenreclame

- Aan voorschrijfbevoegdheid zit geneesmiddelenreclame vast
- Beroepsbeoefenaren (= voorschrijvers) komen in aanmerking voor geneesmiddelenreclame
- Bijvoorbeeld: artsenbezoekers, verstrekken van gratis monsters, aanvaarden van geschenken, gastvrijheid bij congressen / nascholing
- Codecommissie Geneesmiddelen Reclame (CGR) beschrijft nadere Normen Gunstbetoon (zie brochure)
- Voor Verpleegkundig Specialisten moet de wet nog worden aangepast, tot dat moment is afgesproken met IGZ dat zij Verpleegkundig Specialisten ook als voorschrijvers beschouwen en ook op die manier worden gehandhaafd.

Samenwerkingsafspraken op lokaal niveau

1. Instelling / maatschap / leidinggevende/ patiënten informeren over voorschrijfbevoegdheid van verpleegkundigen en Verpleegkundig Specialisten
2. Lijst van medicatie opstellen i.s.m. apotheker / arts. Welke medicatie mag worden voorgeschreven door oncologieverpleegkundige / Verpleegkundig Specialist
3. Zelf verantwoordelijk voor het onderhouden van de benodigde farmacologische kennis en het volgen van bij- en nascholing
4. Eenduidige afspraken binnen de instelling vastleggen en deze vastleggen in een protocol
5. Jaarlijks de medicatielijst evalueren en nieuwe medicatie uitwerken in een protocol. Tevens kwaliteit van voorschrijfbevoegdheid evalueren

Afspraken met apotheek

- Maak bij apotheken in regio duidelijk kenbaar wie je bent en dat je voorschrijfbevoegdheid hebt
- Zorg ervoor dat de apotheek je kent
- Ga langs bij apotheken in de buurt
- Neem deel aan Farmacotherapie Overleg (FTO) → lokaal overleg tussen apothekers, huisartsen, voorschrijvers

